

I Seminari Polítiques Lingüístiques

#NacióXXI

Preguntes inicials
20 de setembre de 2020

Resultats

Preguntes inicials

1. Què vol dir ser una “llengua normal” al segle XXI?
2. Quines eines necessita el català avui?
3. Com es pot incorporar al català un milió de nous parlants?
4. Què hem de fer amb les altres llengües que es parlen a Catalunya?

1. Què vol dir ser una “llengua normal” al segle XXI?

Debat

- El terme “normal” va molt en contra de les maneres de fer dels joves. A les escoles se’ls ensenya que tothom és normal. Avui tot és normal (en termes de gènere, etc.). És un terme passat de moda. Normal xoca amb la joventut i amb la innovació. El terme normal està devaluat.
- El terme “normalització” ve dels anys vuitanta i caldria replantejar-lo. Cal considerar la normalització com una cosa finida, com una manera de fer política que posava només l’accent en la voluntat de les persones.
- Cal assumir que és difícil que el català sigui una llengua franca a deu o vint anys vista.

Què cal fer? (objectius)

- Hi ha el perill que entrem en una ambigüitat i això vagi en detriment de la llengua. Hauríem de poder casar el fet de no parlar de normal i que el català pugui garantir-se-li un cert estatus.
- Hi ha un aspecte clau, que és l’estatus polític de la llengua. Però sobre aquesta qüestió no hi ha un acord, hi ha propostes diferents i divergents.
- La “normalitat” ha de venir d’un projecte polític, que té uns objectius i uns reptes.

Propostes que sorgeixen

- Cal convertir-la en un deure
- Cal identificar-la com a llengua nacional
- Cal assegurar la competència lingüística dels ciutadans de Catalunya

2. Quines eines necessita el català avui?

Debat

- Sembla que un estat propi, o almenys un estat favorable al català, és fonamental per donar valor a la llengua. Actualment no és així, la prova és que a la justícia no hi ha català, i a internet som la 39ena llengua del món. Però sense un estat propi Catalunya ja compta amb eines amb les quals es pot treballar.
- Cal abordar els reptes que imposen els canvis demogràfics. Sabem que la meitat de immigrants és llatinoamericans, però s’han fet estudis que mostren que entre els estrangers, el que menys parlen català són els llatinoamericans. Això és un repte que les autoritats haurien de plantejar-se.
- Tenir estat ajuda al prestigi de la llengua, però com es pot incorporar a un milió de nous parlants? Aquest milió hem de fer que creguin en el model polític? Hauríem de separar l’agenda, perquè dins el milió pot haver gent que necessitin més temps per entendre el projecte polític
- Surten dos tipus de propostes (voluntarista o coercitiva), però hi ha un tercer element que no es posa gaire sovint sobre la taula: les polítiques lingüístiques han estat un èxit, i la demostració és la capacitat d’atracció que té el català per a nous parlants. No hem de ser catastrofistes. Les polítiques públiques també són en el fons polítiques lingüístiques. Hauríem d’assumir que les polítiques lingüístiques no són només lingüístiques.

Què cal fer? (objectius)

- Cal fer més àgil una eina com el Consorci.
- Cal obligar a l’ús del català en una certa mesura.
- Cal implicar les polítiques públiques en les polítiques lingüístiques i viceversa.
- Cal valorar el que hem aconseguit i les eines que tenim.
- Cal distingir l’agenda per la independència de l’agenda de la llengua.

Propostes que sorgeixen

- Incorporació del català a les TIC.
- Innovar en educació.
- Crear nous espais d’alta densitat d’ús del català.

3. Com es pot incorporar al català un milió de nous parlants?

Debat

- Durant el segle XXI, ha disminuït el nombre de parlants de català. Un dels motius és la demografia (els vells que han mort eren més cataloparlants -57%- que els joves i nous ciutadans -37%-). La generació actual de gent gran és la que té el % de nascuts a la resta de l'Estat més alt. Això fa que hi hagi percentatges globals de catalanoparlants més baixos.
- Actualment un 35% no és nascut a Catalunya. Només Luxemburg ens sobrepassa. És una situació que requereix generar el nostre propi discurs, ja que no ens assemblem a cap altre país. Del 35% dels foranis, la meitat ve de l'estat espanyol i l'altra meitat ve de fora. Tampoc no tenim un discurs sobre el castellà. Tenim un sistema de resistència. I un sistema de consens que funciona però amb mancances. Cal canviar això.
- Hi ha un milió de persones que diuen que voldrien aprendre el català. D'aquests, mig milió no l'entén, uns quatre-cents mil el podrien parlar una mica i uns cent-cinquanta mil el volen millorar. Cal un pla de xoc de coneixement i ús. No és imposició, sinó que és una demanda. Aquí hi ha una oportunitat
- La meitat de la immigració que no és castellanoparlant, i això pot ser un element de dilució. Però és minoritari els que parlen en català.
- Cal considerar que un espai d'immersió és l'empresa, no només l'escola.
- L'anglès està entrant amb molta força. A molts nois, el seu oci no és tant en castellà, com en anglès. Per primera vegada hi ha més tesis en anglès que en català.
- Només l'estat ha de tirar endavant polítiques lingüístiques? O també es pot fer des de la societat civil? Ho hem deixat a l'administració i als mestres, però els mestres són gent normal, i no sempre tenen un gran nivell de llengua i de militància lingüística.
- Avui els joves miren poc la televisió o no la miren. Miren Netflix i no hi ha català. Subtitulació. No hem abordat mai el que és “trending” (Nintendo, Netflix, etc.). La “naturalitat” de la llengua és que la tinguis a l'abast.

3. Com es pot incorporar al català un milió de nous parlants?

Debat

- No ens haurien de preocupar les eines digitals, que ja hi arribem, sinó la mentalitat. Molts joves catalanoparlants són poc militants. Xarxes, Youtube, Netflix, els és indiferent, però també les seves pròpies xarxes de comunicació.
- Fa la sensació que mai hi ha un trencament entre una generació que és immigrant amb el fill que deixi de ser immigrant. “Parles tant bé català que no semblis marroquí”, això ho hem de canviar. Això porta implícit que ets una cosa dolenta per ser marroquí. Catalunya ha de ser capaç de veure que els fills de la immigració són catalans.

Què cal fer? (objectius)

- Guanyar presència del català als mitjans de comunicació.
- Cal un pla de xoc de coneixement i ús.
- Implicar la societat civil i les empreses en l’aprenentatge i ús del català.

Propostes que sorgeixen

- Incorporar el català a les formes de comunicació i els continguts actuals.
- Pla de xoc d’aprenentatge del català.
- Incorporar la diversitat d’origens com un fet normal de la catalanitat.
- Crear un discurs inclusiu i no d’oposició sobre el castellà.

4. Què hem de fer amb les altres llengües que es parlen a Catalunya?

Debat

- No sembla raonable equiparar el castellà a les altres llengües.
- L’imaginari dels que hem estat a favor del català ha estat del castellà com a llengua opressora, imposada, i això no ens convé. I ara no és ben bé així. Hem de canviar el xip respecte del castellà. Com afrontem el tema del castellà i els que tenen el castellà com a llengua. Necessitem un nou discurs sobre això.
- Moltes vegades el castellà és absent en les polítiques lingüístiques. Ens costa considerar el castellà com una llengua de Catalunya, i això té unes conseqüències a les polítiques públiques. Hauria de sortir aquesta realitat. Hem de fer polítiques a cinc anys vista, al marge del desig d’estat propi.
- Hauríem de plantejar el fet que es parli diverses llengües com un mèrit. El multilingüisme es posa en valor a la selectivitat. ¿Per què un noi que ve de la Xina, que coneix mandarí, que aprèn en castellà i català, no li podem reconèixer el B2?
- Cal una política lingüística de les llengües o del català?

Què cal fer? (objectius)

- Crear un discurs inclusiu i no d’oposició sobre el castellà.
- Reconèixer el coneixement de les llengües familiars com a mèrit.

Propostes que sorgeixen

- Donar cabuda a les altres llengües a l’escola i a l’administració.

II Seminari Polítiques Lingüístiques

#NacióXXI

El discurs sobre la llengua. Després de la normalització?
30 d'octubre de 2019

Resultats

“Quan es parla de reconstruir el discurs, és transmetre missatges com aquest: si vius aquí, el català t’és necessari”

Dita del seminari

Adjectius del discurs

Adjectius de partida

- *En positiu*: estimulant, desacomplexat i proactiu.
- *En diàleg*: divers, inclusiu i plural.
- *En moviment*: honest, pròxim i reivindicatiu.

Discussió general

- Hi ha una qüestió de timidesa lingüística, l'adjectiu que falta és el de "desacomplexat".
- Nombrosos espais en disputa, cal ser reivindicatiu.
- Un discurs adaptat segons els actors als quals va dirigit però mantenint-se coherent en els seus plantejaments més bàsics.

Actors als quals s'adreça el discurs

Tipologies d'actors plantejades

- *Segons el suport al català, de major a menor:* militants, favorables, indiferents, contraris i enemics.
- *Segons l'ús del català:* catalanoparlants, qui el parla només en determinats contextos, qui gairebé no el parla i qui voldria parlar-lo però no en té les eines.
- *Segons àmbits socials:* jovent, identificació amb el català, món empresarial i lideratge dels col·lectius d'immigració.

Discussió general

- Segons el suport al català, fer avançar cada grup endavant. Per exemple, fer que els favorables convergeixin al català.
- Segons l'àmbit social, adreçar-se a líders amb més impacte. Per exemple, recórrer als *influencers* pel que fa al jovent.
- L'ús a l'empresa lliga amb la seva utilitat. Per exemple, emfatitzar el paper de l'etiquetatge en la naturalització de la llengua.

“Cal prioritzar els actors més importants, cada col·lectiu té uns líders. Començar per uns i que arrosseguin a la resta”

Dita del seminari

Concreció del discurs

Propostes inicials de discurs

- Fer del català la llengua de país d'una societat i món multilingüe.
- Estendre l'ús del català als nous àmbits digitals i audiovisuals.
- Mantenir la llengua com a fet connector dins la societat catalana.
- Facilitar l'accés a l'idioma i convidar a parlar-lo.
- Definir un discurs concret per a cada públic objectiu.

Discussió general

- Cal un canvi d'actitud respecte a la població migrada: no assumir que el català no s'entén i donar veu a experiències diverses.
- Estratègia discursiva plural alhora que coherent: un projecte de societat definit i un lideratge sincer i participatiu.
- Cura amb la terminologia: el problema "d'integrar" i "assimilar".
- Discursos que arribin a tothom i que siguin bidireccionals: que n'espera un de d'altre i viceversa.

“Recordatori: el focus de les polítiques lingüístiques no és que la senyora que ha vingut de fora “desfacci la seva maleta” sinó elaborar un marc en què els seus fills parlin el català”

Dita del seminari

Resum general

Declaracions en comú

- Vivim a un món plurilingüe i això afecta la societat catalana.
- El discurs sobre la llengua ha de ser diferent segons a qui va adreçat, d'acord amb les seves característiques i necessitats.
- Encara hi ha espais en què cal reivindicar la normalització del català, com a l'empresa o a la interacció amb la immigració.

Qüestions a seguir explorant

- Cal del suport de les institucions i dels òrgans de govern, però no és qüestió d'esperar la consecució d'un Estat.
- Necessitat d'un discurs que arribi més enllà del públic especialitzat o acadèmicament format.
- Com fer el català necessari i llengua bàsica sense "imposicions".
- Quina llengua o llengües volem per a quin projecte de país.

“El col·lectiu que vol viure en català ha de tenir les eines i els arguments”

Dita del seminari

Contacte

Rambla de Catalunya, 31, principal 1a B · 08007 Barcelona

Telf. 93 410 68 66 · info@fundaciocongres.cat · www.fundccc.cat

II Seminari Polítiques Lingüístiques
30 d'octubre de 2019

fundaciocongres.cat